

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33908
Nom: Història de les arts gràfiques
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1006 - Grau en Història de l'Art	Facultat de Geografia i Història	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1006 - Grau en Història de l'Art	Art contemporani i mitjans audiovisuals	OPTATIVA

COORDINACIÓ

JEREZ MOLINER ANGEL FELIPE

RESUM

Història de les Arts Gràfiques és una matèria optativa de quart curs, inclosa en el mòdul d'"Art contemporani i mitjans audiovisuals" del Grau d'Història de l'Art. En ella es pretén endinsar l'alumnat en el gust i coneixement d'un conjunt de manifestacions artístiques, el nexa comú és la multiplicitat producte de l'estampació i que tenen a Europa més de cinc segles d'història. Les arts gràfiques, per la seva capacitat d'obtenir imatges o signes repetibles amb exactitud, han estat des dels seus inicis instruments fonamentals per a la transmissió de cultura, vinculant-se a la impremta, la il·lustració gràfica i la tipografia. Progressivament, es van convertir en un mitjà peculiar d'expressió artística a través dels grans mestres del gravat, del cartell "artístic" i amb posterioritat, del disseny gràfic.

CONEXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No són necessaris requisits previs per cursar aquesta assignatura.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1006 - Grau en Història de l'Art

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diversos contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Aplicar els coneixements adquirits en la formulació d'hipòtesi, realització de síntesi i formulació ordenada de conclusions

Aplicar una metodologia científica per a qualsevol tipus d'actuació i de decisió en relació amb els coneixements d'Història de l'Art

Assumir la motivació per la qualitat a través d'un compromís ètic personal amb l'entorn professional

Capacitat d'anàlisi i de síntesi a partir de la informació procedent dels diversos continguts de la història d'art i la seua aplicació en l'activitat professional.

Capacitat de treball en equip i d'integració en equips multidisciplinaris d'altres àrees de coneixement

Capacitat per a elaborar i presentar de manera oral o escrita projectes de gestió relacionats amb les activitats professionals pròpies de la Història de l'Art

Capacitat per a elaborar i transmetre continguts, tant oral com escrita, a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Capacitat per a interpretar l'entorn a partir de l'anàlisi, observació i deducció de la informació procedent d'obres artístiques produïdes al llarg de la història

Capacitat per aplicar els coneixements bàsics a futures situacions professionals, mitjançant l'organització i la planificació adequades dels continguts de la història de l'art.

Capacitat per a reconèixer la diversitat i multiculturalitat a través del coneixement i estudi d'altres cultures

Capacitat per a resoldre problemes que es presenten en l'exercici professional com a historiador/a de l'art o com a gestor/
a del patrimoni

Capacitat per a reunir i interpretar dades rellevants i emetre judicis que incloguen una reflexió sobre els aspectes de la producció artística en les seues diferents facetes

Capacitat per reunir i interpretar dades rellevants i emetre judicis que incloguen una reflexió sobre aspectes de la producció artístiques en les diverses facetes.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Coneixement de l'art Contemporani

Coneixement de la bibliografia actualitzada, anàlisi crítica d'aquesta, i capacitat per realitzar una síntesi a partir d'un posicionament crític.

Coneixement de la història del Cinema i d'altres mitjans audiovisuals

Coneixement de les principals bases de dades i fonts bibliogràfiques especialitzades

Coneixement dels diferents llenguatges, procediments, i tècniques de producció artística al llarg de la història

Conèixer i comprendre, des de l'àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diverses necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diverses activitats realitzades.

Desenvolupar l'aprenentatge autònom i les habilitats necessàries que afavorisquen les relacions interpersonals

Elaborar estats de la qüestió a partir de la informació procedent de la documentació relativa a les obres artístiques

Emprar adequadament la terminologia i el vocabulari tècnic de la història de l'art

Expressar-se correctament, tant de forma oral com escrita, en qualsevol de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana.

Expressar-se de manera oral i escrita en la llengua pròpia.

Interpretar gràfics, fotografies, imatge en moviment, informàtica i materials de l'obra d'art, aplicant els coneixements instrumentals de la Història de l'Art

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Recognizing the importance of continuing education in order to update knowledge and contribute to the advancement of the humanities

Saber aplicar els coneixements instrumentals aplicats a la història de l'art per interpretar i manejar gràfics, fotografies, imatge en moviment, informàtica i materials de l'obra d'art.

Saber aplicar una metodologia científica per a qualsevol tipus d'actuació i de decisió en relació amb els coneixements d'història de l'art.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Saber utilitzar els coneixements adquirits en la formulació d'hipòtesi, realització de síntesi i formulació ordenada de conclusions.

Valorar la producció artística sota la perspectiva de sostenibilitat i igualtat entre les persones, que contribuïska al desenvolupament dels valors democràtics i de la cultura de la pau

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. CONCEPTES, NOCIONS BÀSIQUES, USOS I TÈCNIQUES DE L'ART GRÀFIC

Coneixement de la terminologia especialitzada. Identificació de les diferents tècniques de l'art gràfic i les seves variants al llarg de la història

2. ELS ORÍGENS I L'EVOLUCIÓ DEL GRAVAT A OCCIDENT

Usos i funcions del gravat. Presentació dels principals mestres del gravat (Dürer, Rembrandt, Callot, Hogart, Piranesi, Goya o Picasso).

3. ALTRES PROCEDIMENTS GRÀFICS DURANT ELS SEGLES XIX I XX.

Progrés de la il·lustració gràfica, el cartell, la tipografia i el disseny gràfic durant el període contemporani. Representants, tipus i estils.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	45,00
Pràctiques a l'aula	15,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	15,00
Estudi i treball autònom	30,00
Preparació de classes	15,00
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

CLASSES PRESENCIALS:

1) Clases teòriques: En elles el professorat exposarà a l'alumnat els aspectes essencials de la matèria, tractarà de sistematitzar els continguts i proporcionarà i facilitarà bibliografia per a la preparació de la prova final. Es realitzaran exercicis pràctics amb l'objectiu d'ajudar a l'alumnat en l'exercici de la lectura, l'anàlisi i la comprensió de les fonts o bé, dels treballs publicats que es faciliten en la bibliografia de referència.

2) Clases pràctiques: Assistència de l'alumnat a activitats organitzades pel professorat de l'assignatura i que poden consistir en una pràctica de taller o en l'assistència a un seminari, exposició o conferència específica. Perquè siga valorada l'activitat, s'haurà d'entregar una memòria sobre l'activitat realitzada. Les característiques i estructura de la memòria es comunicaran a l'alumnat amb anterioritat a la realització de l'activitat.

ESTUDI I TREBALL AUTÒNOM / PREPARACIÓ DE CLASSES: Realització de lectures aconsellades, consultes de materials a través de l'Aula Virtual i revisió dels continguts impartits en les classes prèvies.

PREPARACIÓ D'ACTIVITATS D'AVUACIÓ / ELABORACIÓ DE TREBALLS: Busca d'informació i elaboració de memòries o treballs escrits seguint unes pautes i una metodologia especialitzada. Preparació de les proves de seguiment i la prova final.

TUTORIES: L'alumnat podrà assistir a les hores d'atenció que el professorat tinga establides amb la finalitat de realitzar consultes sobre qualsevol aspecte o dubte relacionat amb l'assignatura.

AVALUACIÓ

S'avaluarà:

1r El seguiment de la preparació de les classes teòriques i de les classes pràctiques a través d'una o diverses proves de seguiment.

2n L'assistència a les activitats complementàries i la seua posterior avaluació.

3r La realització de treballs pràctics on s'utilitzen els continguts propis de la matèria.

4t La prova final, en el qual es valoraran tant l'exposició dels coneixements teòrics adquirits com la seua aplicació pràctica. La qualificació perquè la prova final puga ser ponderat amb els altres apartats serà d'un mínim de 4 sobre 10.

El percentatge exacte que representa cada un d'estos aspectes en la nota final és el següent:

Prova final 60%

Pràctiques, treballs o activitats complementàries 40%

- Proves de seguiment i activitats complementàries 30%
- Avaluació de treballs 10%

TOTAL 100%

Per a la segona convocatòria: Com les proves de seguiment, el treball individual i les activitats complementàries es plantegen com a fórmules d'adquisició progressiva del coneixement, en la segona convocatòria només podrà recuperar-se la prova final, amb l'exigència d'un mínim de 4 sobre 10.

En relació amb quin ús es pot fer de la IA en els treballs de Fi de Grau, Fi de Màster o Tesis Doctorals i per a la declaració responsable d'ús de la IA, veure la "Guia d'actuació per a l'ús responsable de la intel·ligència artificial (IA) en les activitats docents i d'avaluació a la Universitat de València", al següent link: https://www.uv.es/graus/normatives/Guia_actuacio_IA_UV.pdf

BIBLIOGRAFIA

- BARNICOAT, J. Los carteles: su historia y lenguaje. Barcelona: Gustavo Gili, 1995 (1a ed. 1972).
- BLAS BENITO, J.; CIRUELOS, A.; BARRENA FERNÁNDEZ, C. Diccionario del dibujo y la estampa, Madrid: Real Academia de Bellas Artes de San Fernando-Caligrafía Nacional, 1996.
- DAWSON, J. (coor.). Guía completa de Grabado e Impresión. Técnicas y materiales. Madrid: Tursen y Hermann Blume, 1996.
- EISENSTEIN, E. La revolución de la imprenta en la edad moderna europea. Madrid: Akal, 1994 (1a ed. 1983).
- IVINS, W. M. Imagen impresa y conocimiento. Barcelona: Gustavo Gili, 1975.
- MELOT, M. et al. El grabado. Historia de un arte. Milán: Skira, 1999.
- RAMIREZ, J. A. Medios de masas e historia del arte. Madrid: Cátedra, 1981.
- RUBIO MARTÍNEZ, M. Ayer y hoy del grabado y sistemas de estampación. Conceptos fundamentales, historia y técnicas. Tarragona: Tarraco, 1979.
- VEGA GONZÁLEZ, J. "El grabador: arte y técnica". En: J. M. Matilla (dir.). La formación del artista: de Leonardo a Picasso. Madrid: Caligrafía Nacional, 1989, p. 83-109.
- ALCAIDE, J. L.; PÉREZ ROJAS, J. Arte y propaganda. Carteles de la Universitat de València. Catálogo de exposición. Valencia: UVEG, 2002.
- BLAS BENITO, J. Bibliografía del Arte Gráfico. Madrid: Real Academia de Bellas Artes de San Fernando-Caligrafía Nacional, 1994.
- BOZAL, V. La ilustración gráfica del siglo XIX en España. Madrid: Alberto Corazón, 1979.
- CARRETE PARRONDO, J.; CHECA CREMADES, F.; BOZAL, V. El grabado en España (Siglos XV-XVIII). Madrid, Summa Artis, XXXI: Espasa-Calpe, 1987.

- CARRETE PARRONDO, J.; VEGA, J.; BOZAL, V.; FONTBONA, F. El grabado en España (Siglos XIX-XX). Madrid, Summa Artis, XXXII: Espasa-Calpe, 1988.
- CHAMBERLAIN, W. Manual de grabado en madera y técnicas afines. Madrid: Hermann Blume, 1988.
- CHAMBERLAIN, W. Manual del aguafuerte y grabado. Madrid: Hermann Blume, 1995.
- ESTEVE BOTEY, F. El grabado en la ilustración del libro. Las gráficas artísticas y las fotomecánicas, ed. facsimilar, 2 vols. Madrid: Doce Calles, 1996 (1a ed., 1948).
- ESTEVE BOTEY, F. Historia del Grabado. Barcelona: Labor, 1997 (1a ed., 1935).
- GALLEGO GALLEGU, A. Historia del grabado en España. Madrid: Cátedra, 1979.
- GUBERN, R. Medios icónicos de masas. Madrid: Historia 16, 1997.
- KREJCA, A. Las técnicas del grabado. Madrid: Libsa, 1990.
- SATUE, E. El diseño gráfico en España. Historia de una forma comunicativa nueva. Madrid: Alianza, 1997.
- VICARY, R. Manual de Litografía. Madrid: Hermann Blume, 1986.